

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, achtste kamer, op 17 augustus 1994 door de Minister van de Kleine en Middelgrote Ondernemingen en Landbouw verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging, met betrekking tot de werking van de Commissie voor vrijstelling van bijdragen, van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen", heeft op 20 september 1994 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, huitième chambre, saisi par le Ministre des Petites et Moyennes Entreprises et de l'Agriculture, le 17 août 1994 d'une demande d'avis sur un projet d'arrêté royal "modifiant, pour ce qui concerne le fonctionnement de la Commission des dispenses de cotisations, l'arrêté royal du 19 décembre 1967 portant règlement général en exécution de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants", a donné le 20 septembre 1994 l'avis suivant :

STREKKING VAN HET ONTWERP.

Het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe de procedure te wijzigen volgens welke vrijstelling kan worden aangevraagd van de bijdragen verschuldigd op grond van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen.

De ontworpen regeling komt in essentie hierop neer dat belanghebbenden de bedoelde aanvraag niet meer rechtstreeks kunnen indienen bij de Commissie voor vrijstelling van bijdragen, zoals in de bestaande regeling, doch enkel nog bij een sociale verzekeringskas.

ONDERZOEK VAN DE TEKST.Voorafgaande opmerking.

In de ontworpen bepalingen is in de Nederlandse tekst steeds sprake van "sociaal verzekeringsfonds" waarmee, volgens de gemachtigde ambtenaar, zowel de vrije sociale verzekeringskassen voor zelfstandigen als de Nationale Hulpkas voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen worden bedoeld.

Dit zou duidelijker uit de tekst blijken indien het begrip "sociaal verzekeringsfonds" zou worden vervangen door "sociale verzekeringskas". Artikel 1, 3°, van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen regle-

.../...

ment in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, bepaalt immers dat onder het begrip "sociale verzekeringskas" juist dient te worden verstaan "de sociale verzekeringskassen voor zelfstandigen, de Nationale Hulpkas voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen, behoudens andersluidende bepaling, inbegrepen".

De Raad van State zijn geen redenen bekend op grond waarvan, in afwijking van de aangehaalde omschrijving, de term "sociaal verzekeringsfonds" te verkiezen zou zijn. Die term is in casu precies af te raden aangezien hij twijfel kan doen rijzen of daaronder ook de voornoemde Nationale Hulpkas moet worden verstaan.

Men vervange bijgevolg in de ontworpen artikelen in de Nederlandse tekst de woorden "sociaal verzekeringsfonds" door "sociale verzekeringskas" en het woord "fonds" door "kas".

Aanhef.

1. Men vervolledige de eerste aanhefverwijzing als volgt : "... artikel 22, vierde lid, gewijzigd bij de wet van 30 december 1992;".

.../...

2. De tweede aanhefverwijzing stelle men als volgt :

"Gelet op het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, inzonderheid op de artikelen 88, § 2, 1°, vervangen bij het koninklijk besluit van 19 september 1984, en 89, § 1, vervangen bij het koninklijk besluit van 23 juli 1985 en gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 1 juli 1992 en 18 mei 1993;"

Artikel 1.

1. Men redigere de inleidende zin als volgt :

"Artikel 88, § 2, 1°, van het koninklijk besluit van 19 december 1967 houdende algemeen reglement in uitvoering van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen, vervangen bij het koninklijk besluit van 19 september 1984, wordt vervangen door de volgende bepaling :".

2. Met de instemming van de gemachtigde ambtenaar wordt gesuggereerd in het eerste lid van de ontworpen bepaling de woorden "waarbij de aanvrager is aangesloten" te vervangen door "waaraan de bijdragen, waarvoor vrijstelling wordt gevraagd, verschuldigd zijn".

.../...

3. Het tweede en het derde lid van de ontworpen bepaling strekken ertoe te bepalen hoe de aanvraag een vaste datum verkrijgt.

Luidens het tweede lid geldt als dusdanig de datum van de poststempel, ingeval de aanvraag bij een ter post aangetekend schrijven gebeurt.

Luidens het derde lid wordt een attest overhandigd waarop "de datum van registratie" wordt vermeld, ingeval de aanvraag gebeurt door het neerleggen van een verzoekschrift.

De voorgelegde tekst bepaalt enkel voor een aanvraag bij verzoekschrift, en dus alleen in het derde lid, dat de sociale verzekeringskas de aanvraag onmiddellijk dient te registreren in "het informaticanetwerk van het sociaal statuut der zelfstandigen" en dat op voormeld attest, naast de reeds vermelde datum van registratie, "het door genoemd netwerk toegekende registratienummer" moet worden vermeld.

Aangezien het tweede lid, dat de aanvraag bij een ter post aangetekend schrijven betreft, geen enkele verwijzing naar zulke registratie bevat, wordt de indruk gewekt dat enkel een aanvraag bij verzoekschrift aanleiding geeft tot registratie, hetgeen wellicht niet de bedoeling is van de stellers van het ontwerp.

Het kan bijgevolg aanbeveling verdienen de tekst aldus te herschikken dat de bepalingen betreffende het geven van vaste datum aan de aanvragen worden gescheiden van de

.../...

bepalingen in verband met voornoemde registratie. Mocht de registratie in voormeld netwerk nuttig of noodzakelijk geacht worden bij het verlenen van vaste datum aan een aanvraag, dan kan in de bepalingen die deze vaste datum betreffen een verwijzing worden opgenomen naar de bepalingen betreffende de registratie.

Overigens wordt in het vijfde lid van het ontworpen artikel 89, § 1, van het koninklijk besluit van 19 december 1967 (artikel 2 van het ontwerp) bepaald dat de aanvraag geregistreerd wordt op de griffie van de Commissie, hetgeen naar het zeggen van de gemachtigde ambtenaar niet de voornoemde registratie "in het informaticanetwerk van het sociaal statuut der zelfstandigen" is, doch een nieuwe registratie. Door aan de registratie in het informaticanetwerk van het sociaal statuut der zelfstandigen een afzonderlijke bepaling te wijden, kan dit onderscheid duidelijker naar voor worden gebracht. Bovendien zou kunnen worden geëxpliciteerd wat juist wordt bedoeld met het voornoemde informaticanetwerk.

Er dient overigens nog te worden opgemerkt dat het verzamelen, registreren en bewaren van de persoonsgegevens, die onvermijdelijk vervat zijn in de door het ontwerp bestreken aanvragen, onder de toepassing vallen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

.../...

Artikel 5 van die wet bepaalt dat persoonsgegevens, in het licht van de finaliteit van een verwerking, "toereikend, ter zake dienend en niet overmatig" dienen te zijn. De Regering zal zich ervan moeten vergewissen dat de registratie van de in het ontwerp bedoelde gegevens in het genoemde informaticanetwerk, beheerd door het Rijksinstituut (en dus niet door de Commissie), nodig is om de doeleinden van dat netwerk te bereiken, ervan uitgaande dat deze "duidelijk omschreven en wettig" zijn (zie genoemd artikel 5).

Artikel 2.

1. De inleidende zin schrijve men als volgt :

"Artikel 89, § 1, van hetzelfde besluit, vervangen bij het koninklijk besluit van 23 juli 1985 en gewijzigd bij de koninklijke besluiten van 1 juli 1992 en 18 mei 1993, wordt vervangen door de volgende bepaling :".

2. Het ware duidelijker de Nederlandse tekst van het tweede lid van de ontworpen bepaling als volgt te redigeren :

"De sociale verzekeringskas zendt bij een ter post aangetekend schrijven een rappel naar de aanvrager die nalaat het nauwkeurig ingevulde en ondertekende inlichtingsformulier A binnen de gestelde termijn te bezorgen. De aanvrager wordt geacht afstand te doen van zijn aanvraag

.../...

wanneer hij dit formulier niet binnen twee weken na de verzending van het rappel nauwkeurig ingevuld en ondertekend bij een ter post aangetekend schrijven aan zijn sociale verzekeringskas bezorgt".

3. Men vervange in het vierde lid van de ontworpen bepaling de woorden "Minister van Middenstand" door "Minister bevoegd voor de middenstand".

4. In het zesde lid van de ontworpen bepaling, schrijve men in de Franse tekst onder 2° : "dont il est question à l'alinéa 2;".

PORTEE DU PROJET.

Le projet d'arrêté royal soumis pour avis tend à modifier la procédure de demande de dispense pour les cotisations dues en vertu de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants.

Le régime en projet implique essentiellement que les intéressés ne peuvent plus introduire cette demande directement auprès de la Commission des dispenses de cotisations, comme sous le régime existant, mais uniquement auprès d'une caisse d'assurances sociales.

EXAMEN DU TEXTE.

Observation préliminaire.

Le texte néerlandais des dispositions en projet utilise toujours les termes "sociaal verzekeringsfonds", qui, selon le fonctionnaire délégué, désignent tant les caisses d'assurances sociales libres pour travailleurs indépendants que la Caisse nationale auxiliaire d'assurances sociales pour travailleurs indépendants.

Ceci apparaîtrait plus clairement dans le texte néerlandais si la notion "sociaal verzekeringsfonds" était remplacée par les mots "sociale verzekeringskas". L'article 1er, 3°, de l'arrêté royal du 19 décembre 1967 portant règlement général en exécution de l'arrêté royal n° 38 du

.../...

27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, dispose en effet qu'il faut précisément entendre par "sociale verzekeringskas" "les caisses d'assurances sociales pour travailleurs indépendants, en ce compris, sauf disposition contraire, la Caisse nationale auxiliaire d'assurances sociales pour travailleurs indépendants".

Le Conseil d'Etat n'aperçoit aucun motif justifiant de s'écarter de la définition précitée pour lui préférer le terme "sociaal verzekeringsfonds", qui est précisément à déconseiller en l'espèce, dès lors que pourrait se poser, à son propos, la question de savoir s'il englobe également la Caisse nationale auxiliaire précitée.

Il convient dès lors de remplacer dans le texte néerlandais des articles en projet les mots "sociaal verzekeringsfonds" par les mots "sociale verzekeringskas" et le mot "fonds" par le mot "kas".

Préambule.

1. Il y aurait lieu de compléter le premier alinéa du préambule comme suit : "... l'article 22, alinéa 4, modifié par la loi du 30 décembre 1992;".

2. Il y aurait lieu de rédiger le deuxième alinéa du préambule comme suit :

.../...

"Vu l'arrêté royal du 19 décembre 1967 portant règlement général en exécution de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, notamment les articles 88, § 2, 1°, remplacé par l'arrêté royal du 19 septembre 1984, et 89, § 1er, remplacé par l'arrêté royal du 23 juillet 1985 et modifié par les arrêtés royaux des 1er juillet 1992 et 18 mai 1993;".

Article 1er.

1. Il y a lieu de rédiger la phrase liminaire comme suit :

"L'article 88, § 2, 1°, de l'arrêté royal du 19 décembre 1967 portant règlement général en exécution de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 organisant le statut social des travailleurs indépendants, remplacé par l'arrêté royal du 19 septembre 1984, est remplacé par la disposition suivante :".

2. Il est suggéré, de l'accord du fonctionnaire délégué, de remplacer à l'alinéa 1er de la disposition en projet les mots "à laquelle le demandeur est affilié" par les mots "à laquelle sont dues les cotisations pour lesquelles la dispense est demandée".

.../...

3. Les alinéas 2 et 3 de la disposition en projet ont pour objet de définir comment la demande acquiert date certaine.

Selon l'alinéa 2, il s'agit de la date du cachet de la poste, dans le cas où la demande est faite par lettre recommandée à la poste.

Selon l'alinéa 3, lorsque la demande est faite par le dépôt d'une requête, il est remis une attestation mentionnant "la date de l'enregistrement".

Le texte sous examen dispose, uniquement en ce qui concerne la demande introduite par requête, donc au seul alinéa 3, que la caisse d'assurances sociales doit immédiatement enregistrer la demande "dans le réseau informatique du statut social des travailleurs indépendants" et que l'attestation susvisée doit indiquer, outre la date d'enregistrement précitée, "le numéro d'enregistrement attribué par le réseau".

Le fait que l'alinéa 2, qui traite de la demande introduite par lettre recommandée à la poste, ne contient aucune référence à un tel enregistrement, pourrait donner à penser que seule la demande introduite par voie de requête donne lieu à un enregistrement, or telle n'est sans doute pas l'intention des auteurs du projet.

Il est dès lors recommandable de réaménager le texte de manière à séparer les dispositions relatives à l'attribution d'une date certaine aux demandes, des disposi-

.../...

tions relatives à l'enregistrement précité. Si l'enregistrement dans le réseau précité devait être jugé utile ou nécessaire pour donner date certaine aux demandes, une référence aux dispositions relatives à l'enregistrement pourrait être intégrée dans les dispositions concernant cette date certaine.

L'article 89, § 1er, alinéa 5, en projet, de l'arrêté royal du 19 décembre 1967 (article 2 du projet) dispose d'ailleurs que la demande est enregistrée au greffe de la Commission, ce qui, selon le fonctionnaire délégué, correspond non pas au susdit enregistrement "dans le réseau informatique du statut social des travailleurs indépendants", mais à un nouvel enregistrement. Cette distinction serait davantage mise en évidence si une disposition distincte était consacrée à l'enregistrement dans le réseau informatique du statut social des travailleurs indépendants. De plus, le texte pourrait expliciter ce que recouvre précisément ce réseau informatique.

Il convient d'observer par ailleurs que la collecte, l'enregistrement et la conservation des données personnelles qui sont inévitablement contenues dans les demandes visées par l'arrêté en projet, sont soumis à la loi du 8 décembre 1992 relative à la protection de la vie privée à l'égard des traitements de données à caractère personnel.

L'article 5 de cette loi dispose que les données à caractère personnel doivent être "adéquates, pertinentes et non excessives", compte tenu de la finalité du traitement. Le Gouvernement devra s'assurer que l'enregistrement

.../...

des données, visées par le présent arrêté en projet, dans le réseau informatique précité, qui est géré par l'Institut national (et donc pas par la Commission), est nécessaire aux finalités de ce réseau, en partant de l'hypothèse que celles-ci sont "déterminées et légitimes" (voir ledit article 5).

Article 2.

1. Il y a lieu de rédiger la phrase liminaire comme suit :

"L'article 89, § 1er, du même arrêté, remplacé par l'arrêté royal du 23 juillet 1985 et modifié par les arrêtés royaux des 1er juillet 1992 et 18 mai 1993, est remplacé par la disposition suivante :".

2. Il eut été plus clair de rédiger le texte néerlandais de l'alinéa 2 de la disposition en projet comme suit :

"De sociale verzekeringskas zendt bij een ter post aangetekend schrijven een rappel naar de aanvrager die nalaat het nauwkeurig ingevulde en ondertekende inlichtingsformulier A binnen de gestelde termijn te bezorgen. De aanvrager wordt geacht afstand te doen van zijn aanvraag wanneer hij dit formulier niet binnen twee weken na de verzending van het rappel nauwkeurig ingevuld en ondertekend bij een ter post aangetekend schrijven aan zijn sociale verzekeringskas bezorgt".

.../...

3. A l'alinéa 4 de la disposition en projet, il y a lieu de remplacer les mots "Ministre des Classes moyennes" par "Ministre qui a les classes moyennes dans ses attributions".

4. A l'alinéa 6 de la disposition en projet, on écrira dans le texte français sous 2° : "dont il est question à l'alinéa 2;".

De kamer was samengesteld uit

de Heren : W. DEROOVER,
Messieurs :

D. VERBIEST,
P. LEMMENS,

J. GIJSSELS,
A. ALLEN,

Mevrouw : F. LIEVENS,
Madame :

La chambre était composée de

kamervoorzitter,
président de chambre,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

assessoren van de
afdeling wetgeving,
assesseurs de la
section de législation,

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. D. VERBIEST.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld door de H. G. DEBERSAQUES, adjunct-referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. D. VERBIEST.

Le rapport a été présenté par M. B. SEUTIN, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée par M. G. DEBERSAQUES, référendaire adjoint.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

F. LIEVENS.

W. DEROOVER.